

Alkotmánybíróság

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1435-2/2014.
Érkezett:	2014 NOV 13.
Példány:	1
Melléklet:	0 db
Kezelőiroda:	P-2

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Dr. Bitskey Botond főtitkár úr által kiadmányozott, 2014. szeptember 9-én kelt, 2014. október 10-én kézhez vett, IV/1435-1/2014 számú ügyben hozott végzésben foglaltaknak megfelelően az alábbi hiánypótlást terjesztem elő korábbi, 2014. július 13-án kelt eredeti indítványom tartalmi fenntartása mellett.

Eredeti indítványomban kifogásolt ítéletek olyan alaptörvény-ellenes bírói döntések, amelyek alaptörvény-ellenes módon fejezik be bírósági eljárásomat, ezáltal az alábbiakban kifejtettek szerint több, az Alaptörvényben továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezményében biztosított alapjogomat is közvetlenül sértik. Érintettségem tekintetében fenntartom továbbá, hogy személyem azonos az ítéletek címzettjének személyével illetőleg, hogy az ítéletek alapjogaimat sértik korábbi indítványomban foglaltak és az alábbi kiegészítés szerint módon.

Panaszomat az Abtv. továbbá az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB. Tü. határozat rendelkezéseinek megfelelően, a törvényes határidőn belül tettem meg.

2011. május 25-én közölt, határozatlan idejű kormánytisztviselői jogviszonyomat indokolás nélkül megszüntető munkáltatói intézkedés ellen bírósághoz fordultam.

Konzekvensen képviselt álláspontom szerint joggal való visszaélésnek minősül, hogy a munkáltató egy átmenetileg hatályban lévő és a felmentés közlésekor már köztudottan alkotmányellenesnek minősített jogszabály által részére biztosított lehetőséggel élve, azzal visszaélve, indokolás nélküli felmentéssel szüntette meg jogviszonyomat. Az alkotmánybírósági határozat a felmentés kiadásának időpontjában már ismert volt valamennyi jogalany így a munkáltató által is. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 27. §-ának (2) bekezdése pedig úgy rendelkezett, hogy: „az Alkotmánybíróság határozata mindenkre nézve kötelező.” A munkáltató ennek ellenére élt az indokolás nélküli felmentés lehetőségével, ezzel megsértette a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét is, mivel a Mt-nek ezt a rendelkezését a Kjt. 2. § (1) bekezdése, valamint a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) 71. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében a kormánytisztviselői jogviszonyra is alkalmazni kell.

Véleményem szerint az Alkotmánybíróság ugyanis nem azt mondta ki azt, hogy a Kjt. 8. § (1) bekezdésének b) pontja csak 2011. május 31-ét követően válik

alkotmányellenessé, hanem csupán „*időt kívánt biztosítani a jogalkotónak az Alkotmánynak megfelelő szabályok megalkotására*”, vagyis ez a rendelkezés már az alkotmánybíróági határozat kihirdetésének időpontjában egyértelműen alkotmánysértőnek minősült, a munkáltató ennek ellenére alkalmazta velem szemben.

Az eljáró bíróságok ítéletei ennél fogva az Alaptörvényben, továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezményében - illetőleg számos. Magyarország által is ratifikált nemzetközi egyezményben - biztosított emberi jogaimat súlyosan sértő módon kerültek meghozatalra, valamint azokat tartalmilag is sértik.

A bíróságok határozatai Alaptörvénybe illetve az EJEE-be ütköző módon döntöttek el indokolás nélküli felmentésem ügyében benyújtott kereseteket lévén, hogy az eljáró bíróságoknak az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései alapján, továbbá az Alkotmánybíróság joggyakorlata szerint alkotmánybíróági eljárását is kellett volna kezdeményeznie, ezáltal a döntés több szempontból sérti az alapjogaimat és ennek megfelelően ellentétes az Alaptörvény rendelkezéseivel.

Véleményem szerint függetlenül attól, hogy az Alkotmánybíróság a határozatát 2011. február 18-án kihirdette, de a jogszabály megsemmisítése iránt csak 2011. május 31-i időponttal rendelkezett, nem teszi az Alkotmánynak/Alaptörvénynek megfelelővé a sérelmezett jogszabályt. Így az erre alapított munkáltatói intézkedés illetőleg az azt helyben hagyó bírói döntések alkotmánysértők. Az intézkedéssel a munkáltató megsértette az Alkotmány 54. § (1) bekezdésében és 59. § (1) bekezdésében foglaltakat, hátrányos negatív megítélésemet idézte elő. Alapvető körülmény, hogy a munkaviszonyban álló felek a jogaik gyakorlása és a kötelezettségeik teljesítése során úgy járnak el, hogy az megfelelően egyrészt a jogszabály kitejezett akaratának (szövegének), másrészt a jogszabályi rendelkezési céljainak (szellemének) és a jogalkotó szándékának. Minden olyan magatartás, amely túllép a jogalany részére biztosított fenti jogszabályi kereteken, lényegében jogellenes, joggal való visszaélést valósít meg.

A Kjt. 8. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt jogszabályi rendelkezés alapján az indokolási kötelezettség hiánya miatt és a felmentés jogszerűségének elbírálásához szempontot adó szabályok hiányában, jelentősen leszűkült azoknak az eseteknek a köre (a felmentő határozat semmissége, a felmentési tilalomba ütközés, egyenlő bánásmód megsértése, rendeltetésellenes joggyakorlás), amikor a kormánytisztviselő a siker reményében fordulhat a bírósághoz, a bíróság a felmentés jogszerűségét érdemben el tudja bírálni.

Mind a bírósághoz fordulás jogából [Magyarország Alaptörvénye Szabadság és felelősség fejezet XXVIII. cikk (1) bekezdése], mind az ehhez szorosan kapcsolódóan a jogorvoslathoz való alkotmányos alapjog [Magyarország Alaptörvénye Szabadság és felelősség fejezet XXVIII. cikk (7) bekezdése] „immanens” tartalmából is következik *a bekövetkezett jogsérelem tényleges orvoslását lehetővé tevő jogorvoslat biztosításának a követelménye*. Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme a jogorvoslás” lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát. [23/1998. (VI. 9.) AB határozat]

A kormánytisztviselők munkáltató által történő, indokolás nélküli felmentését lehetővé tevő törvényi szabályozás a felmentéshez kapcsolódó indokolási kötelezettség elmaradásából következően tehát *egyaránt kiüresíti a bírósághoz fordulás alkotmányos alapját és a jogorvoslathoz való alapjogot.*

Az indokolás nélkül felmentett kormánytisztviselő a munkáltató döntésével szemben a döntés jogszerűségének az elbírálását kérve formálisan a bírósághoz fordulhat, azonban az eljáró bíróság jogalap hiányában nem tud mérlegelési döntést hozni a jogszerűség kérdésében. A munkáltatói döntés jogszerűségének törvényi kritériumai olyan fokban hiányosak, hogy az eljáró bíróság sem a munkáltatói döntés alapjául szolgáló tényeket, sem a döntés jogszerűségét nem tudja megítélni. A bíróságnak a munkáltatói döntést az alapul fekvő tények ismeretének, feltárásának hiányában, a döntés konkrét indokainak ismerete nélkül is jogszerűnek kellene elfogadnia, mivel nem kell, hogy a munkáltató azt indokolja, annak tényszerűségét és valószerűségét alátámassza, bizonyítsa.

A bíróság döntően csak formai szempontokból vizsgálhatja felül a munkáltatói döntést – és a már hivatkozott szűk körű kivételektől eltekintve – a bírói mérlegelésen alapuló döntésnek nincs megvitatásra alkalmas tárgya, mivel a felmentés indokai, a felmentést alátámasztó érvelés hiányzik. A munkáltatói döntés indokolásának hiányában a felmentett kormánytisztviselő a bíróság előtt nem tud mit vitatni, nincs olyan - „vitaalap” (perbevitt bizonyíthatóan megsértett jog), amelyről az eljáró bíróság érdemben dönten tudna. Mindez azt jelenti, hogy a felmentett kormánytisztviselő nem élhet a jogorvoslathoz való alkotmányos alapjoggal, mert a Kjt. 8. § (1) bekezdés b) pontjának szabályozása tulajdonképpen kizárja a jogorvoslathoz való alapjog immanens tartalmának az érvényesülését. [Alkotmánybíróság 8/2011. (II. 18.) AB határozat indokolása]

Felmentésem ellentétes az Európai Unió Alapjogi Chartájával is. A Lisszaboni Szerződés úgy hivatkozik az Alapjogi Chartára, mint az *Unió jogilag kötelező erejű garanciáinak, illetve azoknak a jogoknak a gyűjteményére, melyekkel az EU megítélése szerint valamennyi európai polgárnak rendelkeznie kell.* A Charta nem a reformszerződés törzsszövegében szerepel, hanem az alábbi kereszthivatkozással kerül bevezetésre: *„Az Unió elismeri a 2000. december 7-én kiigazított Alapjogi Chartában foglalt jogokat, szabadságokat és elveket, amelyek ugyanolyan joghatással bírnak, mint a Szerződések.”* A dokumentum jogi kikényszeríthetősége tehát fennáll, az Unió intézményeinek tiszteletben kell tartaniuk a Chartában rögzített jogokat. E kötelezettségnek a tagállamoknak és a *tagállami bíróságoknak* egyaránt eleget kell tenniük.

Következetesen utaltam kereseteimben arra is, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája 30. cikke úgy rendelkezik, hogy *„az uniós joggal, valamint a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban minden munkavállalónak joga van a védelemhez az indokolatlan elbocsátással szemben.”*

Tekintettel arra, hogy Az Európai Unió Alapjogi Chartája közvetlen hatályú és kötelező érvényű rendelkezésnek minősül, ezért az *abban foglaltakra a jogalanyok közvetlenül hivatkozhatnak a tagállami bíróságok előtt, és e rendelkezések érvényesülését a tagállami bíróságok biztosítani kötelesek.*

Ugyan a Charta címzettjei annak 51. cikke értelmében főszabály szerint az EU intézményei, az köti a tagállamokat is, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Ez nem csak akkor valósul meg, ha a tagállami jogalkalmazó szervek közvetlenül hatályosuló uniós jogot alkalmaznak egyedi esetben. A Chartához fűzött magyarázatokból következően mindazokban a helyzetekben kötik a tagállamokat az uniós alapjogok, amelyekben az Európai Bíróság korábbi gyakorlatában a kötöttséget megállapította. Az Európai Bíróság pedig egyebek mellett akkor is megállapította a tagállamok uniós alapjogi kötöttségét, ha a tagállam valamely alapjog érvényre juttatását szolgáló közösségi irányelvet ültetett át és alkalmazott.² Például a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel és a munkakörülmények terén történő végrehajtásáról szóló 76/207/EGK irányelvnek a hatékony jogorvoslathoz való jogra vonatkozó rendelkezését úgy tekintette az Európai Bíróság, hogy az a bírósági felülvizsgálathoz való közösségi alapjogot konkretizálja, és ezért a tagállamoknak nem csak az irányelv konkrét szabályát, hanem az annak háttéréül szolgáló alapjogot is tiszteletben kell tartani.

A magyar jogrendben a munkaviszonyt, vagy az azzal rokon, sajátos munkavégzésre irányuló jogviszonyokat (mint a közszolgálati jogviszony, a közalkalmazotti jogviszony) és így a kormánytisztviselői jogviszonyt szabályozó jogszabályok uniós jogot hajtanak végre, amennyiben egyebek mellett ezek biztosítják az EU különféle antidiszkriminációs irányelveinek az átültetését (elsősorban a Tanács 2000/78/EK irányelvét a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról). Joggal állítható tehát, hogy a Törvény megalkotásával az Országgyűlés a Charta 51. cikke értelmében az uniós jogot hajtja végre, és így kötik a Chartában foglalt alapjogok.

A Charta idézett 30. cikke a Chartához fűzött magyarázatok szerint az Európai Szociális Charta 24. cikkéből merít. Utóbbiban az Európai Szociális Charta szerződő felei egyebek mellett vállalják, hogy elismerik a dolgozók jogát ahhoz, hogy munkaviszonyukat ne lehessen megszüntetni tényleges ok nélkül (without valid reasons), amely összefügg képességükkel, magatartásukkal, vagy a vállalkozás, létesítmény vagy szolgálat működési szükségleteivel. A Szociális Jogok Európai Bizottsága az Európai Szociális Charta 24. cikkét visszatérően akként értelmezte, hogy az indokolás nélküli munkáltatói felmondás lehetősége ellentétes az Európai Szociális Chartának ezzel a rendelkezésével. Az EU Alapjogi Charta 30. cikke ugyanígy értelmezendő. Ezért az Alapjogi Chartával ellentétes az olyan szabályok alkalmazása, melyek mindenfajta indokolás nélkül teszik lehetővé munkaviszony vagy avval érdemileg rokon, munkavégzésre irányuló jogviszony megszüntetését. Ezen az sem változtat, hogy az Alapjogi Charta 30. cikke az uniós és a tagállami jog keretei között garantálja a védelmet. Nyilvánvalóan nem felel meg ugyanis a Charta 30. cikkének egy olyan nemzeti szabályozás, mely nem konkretizálja és differenciálja az indokolatlan elbocsátás elleni védelmet, hanem az állam alkalmazásában állók egy jelentős csoportjára vonatkozóan teljes egészében megszünteti az indokolási kötelezettséget.

Az indokolási kötelezettség nem csak a munkavállaló (köztisztviselő stb.) munkajogi védelmét szolgálja, hanem önmagában is fontos alapjogi értékkel bír, és végső soron kapcsolódik az emberi méltóság jogához. Ennek kapcsán utalok az Alapjogi Charta egyik kommentárjában megjelenő érvre is, hogy az indokolás nélküli

elbocsátás tilalma azt az alapelvet is kifejezi, miszerint az ember munkaereje nem pusztá áru.

A fentiekkel kapcsolatosan mindenképpen ki kell emelni, hogy:

- i) Az uniós jogba ütközés nem eredményezi a magyar jogszabály alkotmányellenességét, azonban az esetben is alkalmazott jogszabály alkotmányellenességét a Magyar Köztársaság Alkotmányába ütköző jellege miatt az Alkotmánybíróság a korábban már hivatkozott határozatában megállapította.
- ii) Az uniós jogba ütközés, illetőleg az uniós jog elsőbbségének az elve alapján az egymással ütköző rendelkezések közül mind a tagállami bíróságoknak, mind a munkáltatónak az uniós jogot kell, illetőleg kellett volna alkalmaznia.
- iii) A Charta 52. cikkének (5) bekezdése rögzíti: *„Az ebben a Chartában foglalt, alapelveket megállapító rendelkezések a saját hatásköreik gyakorlása során az Unió intézményei, szervei és hivatalai által elfogadott jogalkotási és végrehajtási aktusok, illetve a tagállamok által elfogadott, az uniós jog végrehajtására irányuló jogi aktusok útján hajthatók végre. E rendelkezésekre bíróság előtt kizárólag az ilyen jogi aktusok értelmezése, illetve jogszerűségének megítélése tekintetében lehet hivatkozni.”*
- iv) A Charta 52. cikkének (7) bekezdése rögzíti: *„Az Unió és a tagállamok bíróságainak kellően figyelembe kell venniük e Charta értelmezésére vonatkozó iránymutatásként készült magyarázatokat.”*

Az Alapjogi Charta 52. cikkének (3) bekezdése kimondja, hogy amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Európai Egyezményben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Ezen utolsó mondat célja, hogy lehetőséget nyújtson az Uniónak a szélesebb körű védelem biztosítására. A Charta által nyújtott védelem szintje semmilyen esetben sem lehet alacsonyabb az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény által biztosított védelem szintjénél.

Itt utalnék a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bírósága a K.M.C. kontra Magyarország ügyben 19554/11 számú, 2012. július 10-én hozott és időközben jogerőre emelkedett Magyarországot elmarasztaló ítéletére is. A hivatkozott ítélet megállapította a magyar jogrendszer részét képező, az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt nemzetközi Egyezmény (EJEE) 6. cikkelyének tisztességes eljárásra vonatkozó rendelkezése Magyarország által történő megsértését. Ebből következően a Ktjt. 8. § (1) bekezdése egyértelműen és kétséget kizáróan nemzetközi szerződésbe is ütközik.

Tekintettel arra, hogy az Európai Unió tagállamai – mint az EJEE-ben részes államok – kötelesek e nemzetközi szerződést betartani több következtetés is levonható. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának második szekciója által K.M.C.

kontra Magyarország ügyben hozott egyhangú ítélet alapján az ügyemben hozott bírósági döntések nemzetközi egyezménybe ütköznek. Sértik az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, a magyar jogrendszer részét képező EJEE 6. cikkelyének 1. bekezdését, mivel a Kjt. 8. § (1) bekezdése nemzetközi szerződésbe ütköző módon szabályozta felmentésemet, így a velem szemben fogatosított munkáltatói intézkedés nemzetközi szerződésbe ütköző módon szüntette meg kormánytisztviselői jogviszonyomat.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága bírójának Pinto De Albuquerque úrnak az ítélethez csatolt párhuzamos véleményében foglaltak alapján:

"A munkáltató a Kjt. 8. § (1) bekezdésének felperessel szemben történő alkalmazásával megsértette az 1976. évi 9. törvényerejű rendelettel kihirdetett Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 6. cikkét, valamint az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottságának a munkához való jogról szóló 18. sz. Általános Megjegyzést is, mivel vele szemben nemzetközi szerződésbe ütköző módon járt el."

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének, valamint jogszabály alaptörvény-ellenességének vizsgálatára irányuló két bírói kezdeményezés alapján a 98%-os különadó ügyében 2014. február 24-én III/1499/2013. ügyiratszámmon határozatot hozott.

A hivatkozott AB határozat szerint a nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja szerinti hatásköre. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 32. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontjában foglalt hatáskörében a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközése vizsgálatát az indítványozók kezdeményezésére, illetve bármely eljárása során hivatalból végzi.

Az Abtv. 32. § (2) bekezdése értelmében a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli.

Az Alaptörvény Q) cikkének (2) bekezdése szerint Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) első esetben a K.M.C. kontra Magyarország ügyben a Kjt. 8. § (1) bekezdése alapján 2010. szeptember 27-én indokolás nélkül felmentett volt kormánytisztviselő ügyében ítéletet hozott. A 19554/11 számú, 2012. július 10-én hozott elmarasztaló ítéletében megállapította a magyar jogrendszer részét képező, EJEE 6. cikkelyének tisztességes eljárásra vonatkozó rendelkezése Magyarország által történő megsértését. Az ítélet 2012. november 19-én véglegessé vált.

Ezt követően az EJEB-a az N.K.M. v Magyarország ügyben 2013. november 26-án – lényegileg a hivatkozott fenti üggyel azonos tényállás mellett 73.743/11

ügyiratszámom – szintén Magyarországot elmarasztaló ítéletet hozott. A hivatkozott határozatok véglegessé váltak.

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásokról szóló 2005. évi L. törvény 13. § (1) bekezdése alapján a nemzetközi szerződés értelmezése során az adott nemzetközi szerződéssel kapcsolatos jogviták eldöntésére joghatósággal rendelkező szerv döntéseit figyelembe kell venni, amit az ügyemben másod- és harmadfokon eljáró bíróságok következetesen elmulasztottak.

Az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése azt a kötelezettséget rója az államra, hogy nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítsa a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.

Az 7/2005. (III. 31.) AB határozatban a testület rámutatott arra, hogy a jogállamiság alkotmányos elve [Alkotmány 2. § (1) bekezdés, jelenleg: Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés] jelenti egyrészt a jogalanyok belső jognak (az Alkotmánynak és az alkotmányos jogszabályoknak) való alávetettségét, másrészt a magyar állam által vállalt nemzetközi jogi kötelezettségeknek való megfelelést. A jogállamiság tételéhez képest az Alkotmány 7. § (1) bekezdése speciális alkotmányos rendelkezés, amely a belső jogi rendelkezések és a vállalt nemzetközi kötelezettségek egymáshoz való viszonyát rendezi. A nemzetközi kötelezettségvállalás végrehajtása, (adott esetben a szükséges jogalkotási feladat teljesítése) a jogállamiságot, ezen belül a nemzetközi jogi kötelezettségek jóhiszemű teljesítését magába foglaló Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből, valamint a nemzetközi jog és belső jog összhangját megkövetelő 7. § (1) bekezdésből fakadó köteletség, amely attól a pillanattól fennáll, amikortól a nemzetközi szerződés (nemzetközi jogi értelemben) kötelezi Magyarországot. [ABH 2005, 83, 85–87.] [31]

A nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettség megszegése tehát nem csupán az Alaptörvény Q) cikkének (2) bekezdésével, de a jogállamiságot biztosító B) cikk (1) bekezdésével is ellentétes. Figyelemmel arra, hogy jogszabály az Alaptörvénnyel nem lehet ellentétes [Alaptörvény T) cikk (3) bekezdés], a Q) cikk (2) bekezdésének, illetve a B) cikk (1) bekezdésének sérelme miatt a nemzetközi jogba ütköző belső jogszabályt főszabály szerint az Alkotmánybíróságnak meg kellene semmisítenie.

Az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdéséből egyebek között az következik, hogy a nemzetközi jog és magyar jog összhangjának biztosítása nemcsak jogalkotói feladat, hanem valamennyi állami szervnek kötelezettsége, amikor a jogszabályokat értelmeznie kell. Ez azt jelenti, hogy az alkalmazandó jogszabályt a nemzetközi jogra is figyelemmel, azzal összhangban kell értelmezni.

A jelen esetben nemzetközi bíróság által nemzetközi szerződésbe ütközővé nyilvánított nemzeti jogszabályról van szó, amelyet a törvény időközben történt hatályon kívül helyezése ellenére a folyamatban lévő bírósági ügyben alkalmazni kellene. Az Abtv. 42. § (1) bekezdésének a kötelező megsemmisítést előíró és az Abtv. 45. § (4) bekezdésének az alkalmazási tilalomra vonatkozó szabályai együttes értelmezése akkor nincs ellentétben a nemzetközi jog és a magyar jog összhangjának biztosítására vonatkozó kötelezettséggel, ha az Alkotmánybíróság a nemzetközi egyezménybe ütköző jogszabály alkalmazási tilalmát rendeli el a folyamatban lévő bírósági eljárásokban. Ennek hiányában Magyarország bíróságai

arra kényszerülnének, hogy nemzetközi egyezménybe ütköző jogszabályt alkalmazzanak.

Jelen esetben a pozitív magyar jog ellentétes a vonatkozó nemzetközi jogi [az Alaptörvény Q) cikke és az Alaptörvény negyedik módosítása óta a Záró és vegyes rendelkezések 8. pontjában újra megerősített *pacta sunt servanda* elvével] és az Európai Unió jogrendszerével [az Alaptörvény E) cikke értelmében] is, ráadásul az a strasbourgi és a luxemburgi bírósági gyakorlat fényében jelen munkaügyi perben esetben sem egyeztethető össze.

Hangsúlyozandó, bár jóllehet az EJEB előtti eljárásokban a magyar állam volt a közvetlenül elmarasztalt fél, ugyanakkor nyilván elmarasztaltnak minősülnek a magyar állam azon közigazgatási és egyéb jogalkalmazó szervei, melyek a törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel ellentétes magyar jogszabály hatályosulásában közreműködtek.

A jogalkalmazó az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése szerinti kötelezettségét, akkor tudja teljesíteni, amennyiben a törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel ellentétes azonos vagy alacsonyabb szintű magyar jogszabályt a jogalkalmazás során „félreteszi”, figyelmen kívül hagyja.

Ezzel kapcsolatban utalnék arra is, hogy a szakirodalom alapján a nemzetközi jogforrás – kihirdetési formájától függetlenül – felette áll a hazai jogforrásoknak, az Alaptörvényt kivéve.

Ebből következően véleményem szerint az ügyemben eljáró bíróságoknak a lex superior derogat legi inferiori általános jogelv alapján eljárása során a magasabb szintű EJEE-ben biztosított alapvető emberi jogaim biztosításának révén nemzetközi szerződésekben vállalt, továbbá az Alaptörvényben is biztosított kötelezettségére is figyelemmel az Alkotmánybíróság 34/2012. (VII. 17.) AB határozatában biztosított mérlegelési jogköre alapján hozott határozatával jogszerűen kellett volna meghoznia ítéleteit.

Az Alkotmány 57. § (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy valamely perben a jogait vagy kötelezettségeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Alkotmány 57. § (1) bekezdéséből vezette le 39/1997. (VII. 1.) AB határozatában a hatékony bírói jogvédelem követelményét, nevezetesen azt, hogy *a jogi szabályozásnak olyan jogi környezetet kell biztosítani, hogy a perbe vitt jogok a bíróság által érdemben elbírálhatók legyenek*. A hatékony bírói felülvizsgálat követelménye az Alkotmánybíróság álláspontja szerint magában foglalja azt is, hogy a döntési jogkört meghatározó szabálynak megfelelő szempontot vagy mércét kell tartalmaznia, amely alapján a döntés jogszerűségét a bíróság érdemben felülvizsgálhatja.

Az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében szabályozott általános bírói jogvédelmi garanciákat az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk (1) bekezdése is megköveteli. Az Alkotmánybíróságnak a 8/2011. (II. 18.) számú AB határozatában kifejtett álláspontja szerint tehát a törvényhozó azzal, hogy nem szabályozta a munkáltatói felmentés törvényi feltételeit, és lehetőséget adott a döntés

indokolásának mellőzésére, – ezért szűk körre korlátozódott azoknak az eseteknek a köre, amikor a kormánytisztviselő a siker reményében fordulhat a bírósághoz. A bíróság a felmentés jogszerűségét érdemben ugyan el tudja bírálni azonban ez az eljárás – aránytalanul korlátozva a kormánytisztviselőt az Alkotmány 57. § (1) bekezdése alapján őt megillető bírói jogvédelemhez való alkotmányos alapjogában. (ABK 2011. február, 83-84.)

A 35/2011. (V. 6.) AB határozat jogi okfejtését illetően ügyemre is releváns döntést tartalmaz. Az Alkotmánybíróság megállapította: alkotmányos követelmény, hogy a bíró az elé tárt jogvitát alkotmányos jogszabály alapján döntse el. *Amennyiben a bíró az előtte folyamatban lévő perben alkalmazandó jog alkotmányellenességét észleli – az alkotmányellenes jogszabály mellőzésére vonatkozó hatásköre hiányában –, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 38. § (1) bekezdése alapján köteles az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezni.* Tehát a 35/2011. (V. 6.) AB határozat indokolása szerint az Abtv. 38. § (1) bekezdése értelmében a bírónak nem csak joga, de kötelessége is az előtte folyamatban lévő eljárás felfüggesztése mellett az Alkotmánybírósághoz fordulni abban az esetben, amennyiben az alkalmazandó jog alkotmányellenességét észleli. Értelmezésem szerint az Abtv. 38. § (1) bekezdésének célja az, hogy bírósági eljárás, vagy ítélet semmilyen körülmény között se alapulhasson alkotmányellenes jogszabályon.

Az Alkotmánybíróság az elsőfokú bírósági eljárást és döntést követően, 2012. július 16-án hirdette ki a III/505/2012. számú AB határozatát, amely a kormánytisztviselők indokolás nélküli felmentését biztosító a Kjt. 8. § (1) bekezdése alkalmazási tilalmának kimondására indult több munkaügyi bíró kezdeményezésére. Ebben a határozatában kifejtette, hogy egyedi ügyekben a megsemmisített jogszabály alkalmazhatóságával kapcsolatosan az Alkotmánybíróság a korábbi döntését nem kívánja módosítani, de ez nem jelenti azt, hogy az egyedi ügyet elbíráló bíróságok ne lennének jogosultak arra, hogy a Kjt. már alkotmányellenessé nyilvánított, de a perbeli időszakban még hatályos 8. § (1) bekezdése alapján a felmentéssel megszüntetett köztisztviselői jogviszonyról szóló perben önállóan értékeljék a felmondás jogszerűsége megítélésekor azt a tényt, hogy a felmondáskor a felmondásra jogot adó jogszabály alkotmányellenességét és hatályvesztésének időpontját az Alkotmánybíróság már megállapította. Mindebből ugyanakkor az is következett, hogy az elsőfokot követő eljárásokban az eljárások emiatt történő felfüggesztésre és az Alkotmánybíróság előtti eljárás kezdeményezésére vonatkozó, esetleges indítványom eleve oka fogott lett volna.

A bíróság vizsgálati és mérlegelési joga véleményem szerint levezethető a Kjt. 8. § (1) bekezdésének az alkotmányellenességét megállapító 1068/B/2010. AB határozat szövegéből is. *Annak IV. fejezet 6. pontja harmadik bekezdésében* kifejtett jogi álláspont szerint ugyanis a felmentésemkor hatályos Alkotmány 57. § (1) bekezdésében foglalt eljárási garanciák teljesedéséhez önmagában a bírói út megléte nem elegendő, az Alkotmány által megkövetelt hatékony jogvédelem attól függ, hogy a bíróság mit vizsgálhat felül. Amennyiben valós lenne az az érvelés, hogy a bíróságok nem vizsgálhatnák a munkáltatói döntés jogszerűségét és megalapozottságát, akkor a jogszabályok által a munkáltatói intézkedéssel szemben biztosított jogorvoslati jog *puszta formalitás lenne*, és nem biztosítaná az

Alkotmányban is hivatkozott eljárási garanciákat.

A tisztességes eljáráshoz való jog az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében foglaltakból is következik.

Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz fűződő jogot az Alaptörvénnyel összefüggésben is érvényesen, a különböző nemzetközi dokumentumok és a hozzájuk fűződő nemzetközi joggyakorlat, különösen a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bíróság joggyakorlata által inspirálva az eljárás egészének minőségéként azonosította. E minőségben a jogérvényesítéssel kapcsolatos eljárások valamennyi garanciális eleme meg kell, hogy jelenjen. Ezért egy eljárás összességében minősíthető „tisztességesnek” akkor, ha abban magával a bírósággal összefüggő, a bíróság előtti eljárással kapcsolatos, az eljárásban részt vevő ellenérdekű felek helyzetének kiegyensúlyozását szolgáló garanciák érvényesülnek.

Az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései:

Az Alkotmánybíróság

24. cikk (2) bekezdés

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

f) vizsgálja a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközését.

B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

T) cikk

(3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.

Q cikk

(2-3) bekezdés

Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját. Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

XII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

XXIII. cikk

(8) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen. Törvény határozza meg azokat a közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselője nem tölthet be.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az Alkotmánybíróság 8/2011. (II. 18.) AB határozatával (a továbbiakban: Abh.) a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII tv. (a továbbiakban: Kjt.) 8. § (1) bekezdését 2011. május 31-i hatállyal megsemmisítette. Az AB határozatában megállapította, hogy a kormánytisztviselői jogviszonyok indokolás nélküli megszüntetése súlyosan Alkotmány ellenes mivel sérti a jogállamiság elvét, a munkához való jogot, a közhivatal viseléséhez való jogot, a bírói jogvédelemhez (és ezen belül a hatékony jogvédelemhez) való jogot, valamint az emberi méltósághoz való jogot. Anélkül, hogy részletesen belemennénk a döntés taglalásába az AB határozat alapján megállapítható, hogy a Kjt. 8. § (1) bekezdése álláspontom szerint meghozatala időpontjától kezdve Alkotmány illetve 2012. január 1-től alaptörvény-ellenesnek minősült. Az említett szakasz megsérti a határozat meghozatalakor hatályos 1949. évi XX. törvény az Alkotmány (a továbbiakban: Alk.) 2. § (1) bek. foglalt jogállamiság elvét, az Alk. 70/B. § (1) bek. biztosított a munkához való jogot, az Alk. 70. § (6) bek. biztosított a közhivatal viseléséhez való jogot és az Alk. 57. § (1) bek. biztosított bírósághoz fordulás jogát, illetve az Alk. 54. § (1) bek. biztosított az emberi méltósághoz való jogot is. Az Alkotmánybíróság a döntés meghozatalakor még hatályos az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. (Abtv.) 43. § (4) bek. alapján a Kjt. 8. § (1) bekezdésének rendelkezéseit pro futuro, azaz a jövőre nézve semmisítette meg azért, mert a kihirdetés napján történő hatályvesztés esetén a

kormánytisztviselői jogviszony lemondással vagy felmentéssel való megszüntetése szabályozatlan maradt volna. Az AB tehát kizárólag a „jogbiztonság” elvére figyelemmel semmisítette meg a jövőre nézve a kérdéses jogszabályi rendelkezést. Az Abh. többségi indoklásából arra lehet következtetni, hogy milyen értelem (funkció) tulajdonítható az Abh.-ban kimondott megsemmisítés *pro futuro* hatályának: „Az Alkotmánybíróság e határozatában a Kjt. 8. § (1) bekezdés b) pontja alapján a kormánytisztviselők indoklás nélküli felmentésének alkotmányellenességét állapította meg, a kormánytisztviselő indoklás nélküli lemondásának alkotmányosságát nem vizsgálta. Mivel az „indoklás nélküli megszüntetheti” szövegrész egyaránt vonatkozik a kormánytisztviselő lemondására és munkáltató által történő felmentésére is, a Kjt. 8. § (1) bekezdésének *megfogalmazása nem teszi lehetővé kizárólag az alkotmányellenesnek ítélt rendelkezés megsemmisítését*, ezért az Alkotmánybíróság az egész 8. § (1) bekezdést megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság a megsemmisítés időpontjának meghatározása során figyelemmel volt arra, hogy mivel a Kjt. 10. § (1) bekezdése alapján a kormánytisztviselői jogviszonyokban a Ktv.-nek a köztisztviselő lemondására és felmentésére vonatkozó 16–17. §-ai nem alkalmazandók, a Kjt. 8. § (1) bekezdésének megsemmisítése következtében a kormánytisztviselői jogviszony lemondással és felmentéssel való megszüntetése szabályozatlanul marad. *Időt kívánt biztosítani a jogalkotónak az Alkotmánynak megfelelő szabályok megalkotására*, ezért a Kjt. 8. § (1) bekezdését a jövőre nézve úgy semmisítette meg, hogy az 2011. május 31-én veszti hatályát.” (ABH 2011, 49, 83–84.)

A megsemmisített rendelkezés tehát – kodifikációs szempontból elválaszthatatlanul – két normát is magában foglalt: egyrészt, hogy a kormánytisztviselői jogviszonyt a kormánytisztviselő lemondással indoklás nélkül megszüntetheti (ez a szabály nem volt alkotmányellenes); másrészt, hogy a kormánytisztviselői jogviszonyt a munkáltató felmentéssel indoklás nélkül megszüntetheti (ez utóbbi szabály alkotmányellenessége megállapítást nyert). Az Alkotmánybíróság a *pro futuro* megsemmisítéssel mindenképpen fenntartotta annak a lehetőségét, hogy a kormánytisztviselő lemondással az új szabályozás megalkotásáig is alkotmányosan megszüntethesse indoklás nélkül a kormánytisztviselői jogviszonyt – ez önmagában értelmet ad a megsemmisítés jövőbeli hatályának.

Magyarország Alaptörvényének 28. cikke a bíróságok jogalkalmazó tevékenységére vonatkozóan az alábbiak szerint rendelkezik: „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

A velem szemben alkalmazott alkotmányellenes rendelkezések Magyarország 2012. január 1-én hatályba lépett Alaptörvényének alábbi rendelkezését is sértik, mely szerint;

A felmentés valamint az azt helybenhagyó bírói döntések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvét, mivel az indokolási kötelezettség hiánya veszélyezteti a közigazgatási döntések pártpolitikai semlegességét, befolyástól való függetlenségét, pártatlanságát és törvényességét. Ezért a döntés nem felel meg a közigazgatás – jogállamiságból fakadó – törvény alá rendeltsége követelményének sem.

Sértik továbbá az Alaptörvény XII. cikkében foglalt munkához való jogot is, mivel az indokolási kötelezettség a felmentés kapcsán az alapjog érvényesülését biztosító, elengedhetetlen garancia.

A közhivatal viseléséhez való jogot is sértik, amelyet az Alaptörvény XXIII. cikkének (8) bekezdése tartalmaz. *Ezen alapjog érvényesülése ugyanis kizárja, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója szabadon és korlátlanul dönthessen felmentésről.* Az indokolás nélküli felmentés aránytalanul korlátozta ezen alapjogot.

Az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében foglalt bírói jogvédelemhez való jog is sérelmet szenved. Így a perbe vitt jogok a bíróság által nem kerülhetnek érdemben elbírálásra, mivel munkáltatói indokolás hiányában, az ügyben eljáró Bíróság érdemben nem vizsgálhatja a felmentéshez vezető indokokat.

Végül sértik az emberi méltósághoz való jogot is az Alaptörvény II. cikke alapján. Az indokolás nélkül történő felmentés következtében a sérelmet szenvedett fél, *teljességgel ki van szolgáltatva a munkáltató egyoldalú, önkényes döntésének, amely döntés – kiszámíthatatlansága folytán – alapvetően veszélyezteti létfenntartását is.*

A fenti indokoláson túlmenően hivatkozom az Alkotmánybíróság 8/2011. (II. 18.) számú AB határozat indokolásának IV. pontjában foglaltakra, amely részletesen kifejtette a fentiekben vázolt alkotmányellenesség indokait is.

Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme a jogsérelem kiküszöbölésének lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát. Ennek feltétele az, hogy a *jogorvoslati fórum az érvényesített jogokat és kötelezettségeket érdemben elbírálhassa, vagyis az alkalmazandó jogszabálynak az elbírálhatóság szempontjából megfelelő mércét, vagy szempontot kell tartalmaznia, melyek alapján a bíróság az állított jogsérelem fenn álltát vagy hiányát megállapíthatja.*

Az Alaptörvény 28. cikke alapján a bíróságoknak a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmeznie. Ha egy – egyszerre több, alkotmányos és alkotmányellenes szabályt is magában foglaló – jogszabályi rendelkezést az Alkotmánybíróság *pro futuro* semmisített meg, ezáltal meghatározott ideig fenntartva a rendelkezés alkalmazhatóságát, az nem jelenti azt, hogy a bíróságoknak illetve felülvizsgálati eljárása során a Kúriának a rendelkezésben foglalt *alkotmányellenes szabályt* is alkalmaznia kell és lehet. A bírónak az elé tárt jogvitát alkotmányos jogszabály alapján kell eldöntenie. Ha az adott időpontban alkalmazandó – alkotmányellenes szabályt is tartalmazó – jogszabályi rendelkezést a bírónak nem sikerül az Alaptörvénnyel összhangban úgy

értelmeznie, hogy az ne vezessen alapvető jog sérelméhez, akkor az a bírói döntést – adott esetben akár érdemben – befolyásoló alaptörvény-ellenességet eredményezhet, illetve eredményezett az ügyemben is.

Alkotmánybíróság kimondta, hogy a Kjt. 8. § (1) bekezdés b) pontja alkotmányellenes, azt pedig, hogy ez esetben az Alaptörvény ellenesség az alkotmányellenességgel is egyezik, azt az Alkotmánybíróság szintén megállapította 34/2012. (VII. 17.) AB határozata indokolásának 34-37. pontjaiban.

Megjegyezném továbbá, hogy a munkáltatói döntés alapját képező Kjt. nem önmagában „kizárólagosan alkalmazandó és minden felülíró jogszabályként” áll az egész hazai jogrendszerben. Annak szerves részét képezi a belső jogba transzformált nemzetközi egyezmények összessége, Európai Unió vonatkozó joganyaga, az Alkotmány illetve 2012. január 1-től kezdődően az Alaptörvény, továbbá a felmentés közlésekor hatályos Ktv. és régi Mt. is. Ezzel kapcsolatban utalnék arra is továbbá, hogy közjogi értelemben a jogi szakirodalom szerint is a nemzetközi jogot kihirdető norma a hierarchiában felette áll a belső jogi szabálynak.

A 61/2011. (VII. 13.) AB határozatban foglaltakra is figyelemmel, amely kimondja: az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi bíróság által kibontott) jogvédelem szintje. Az Alkotmánybíróságnak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző, „precedens-határozataiból” ez kényszerűen nem következne.

Ahogy azt az AB a 1718/D/2010. számú hivatkozott határozatában kimondta:

„Egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi [...] jogvédelem szintje. [...] az Alkotmánybíróságnak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző, „precedens-határozataiból” ez kényszerűen nem következne.”

Ezzel kapcsolatban előzetesen utalok arra a tényre is, hogy az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben az alkalmazhatóságot kizárólag alkotmányellenesség szempontjából vizsgálta, nem pedig a nemzetközi szerződésbe ütközés szempontjából.

A 7/2005. (III. 31.) AB határozatban a testület rámutatott arra, hogy a jogállamiság alkotmányos elve [Alkotmány 2. § (1) bekezdés, jelenleg: Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés] jelenti egyrészt a jogalanyok belső jognak (az Alkotmánynak és az alkotmányos jogszabályoknak) való alávetettségét, másrészt a magyar állam által vállalt nemzetközi jogi kötelezettségeknek való megfelelést.

A jogállamiság tételéhez képest az Alkotmány 7. § (1) bekezdése speciális

alkotmányos rendelkezés, amely a belső jogi rendelkezések és a vállalt nemzetközi kötelezettségek egymáshoz való viszonyát rendezi. A nemzetközi kötelezettségvállalás végrehajtása, (adott esetben a szükséges jogalkotási feladat teljesítése) a jogállamiságot, ezen belül a nemzetközi jogi kötelezettségek jóhiszemű teljesítését magába foglaló Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből, valamint a nemzetközi jog és belső jog összhangját megkövetelő 7. § (1) bekezdésből fakadó köteleesség, amely attól a pillanattól fennáll, amikortól a nemzetközi szerződés (nemzetközi jogi értelemben) kötelezi Magyarországot. [ABH 2005, 83, 85–87.] [31]

A nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettség megszegése tehát nem csupán az Alaptörvény Q) cikkének (2) bekezdésével, de a jogállamiságot biztosító B) cikk (1) bekezdésével is ellentétes. Figyelemmel arra, hogy jogszabály az Alaptörvénnyel nem lehet ellentétes [Alaptörvény T) cikk (3) bekezdés], a Q) cikk (2) bekezdésének, illetve a B) cikk (1) bekezdésének sérelme miatt a nemzetközi jogba ütköző belső jogszabályt főszabály szerint az Alkotmánybíróságnak meg kellene semmisítenie.

Az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdéséből egyebek között az következik, hogy a nemzetközi jog és magyar jog összhangjának biztosítása nemcsak jogalkotói feladat, hanem valamennyi állami szervnek kötelezettsége, amikor a jogszabályokat értelmeznie kell. Ez azt jelenti, hogy az alkalmazandó jogszabályt a nemzetközi jogra is figyelemmel, azzal összhangban kell értelmezni.

A jelen esetben nemzetközi bíróság által nemzetközi szerződésbe ütközővé nyilvánított szabályról van szó, amelyet a törvény időközben történt hatályon kívül helyezése ellenére a folyamatban lévő bírósági ügyben alkalmazni kellene. Az Abtv. 42. § (1) bekezdésének a kötelező megsemmisítést előíró és az Abtv. 45. § (4) bekezdésének az alkalmazási tilalomra vonatkozó szabályai együttes értelmezése akkor nincs ellentétben a nemzetközi jog és a magyar jog összhangjának biztosítására vonatkozó kötelezettséggel, ha az Alkotmánybíróság a nemzetközi egyezménybe ütköző jogszabály alkalmazási tilalmát rendeli el a folyamatban lévő bírósági eljárásokban.

Ennek hiányában Magyarország bíróságai arra kényszerülnének, hogy nemzetközi egyezménybe ütköző jogszabályt alkalmazzanak, amely további folyamatos Egyezményisértéseket és EJEB előtti eljárásokat fog eredményezni.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága maga is utalt rá, hogy az eljárásban részletesen ismertetett K.M.C. v. Magyarország ügyében hozott jogerős ítéletének 34. pontja és az Abh. érvrendszere továbbá az abban felhívott strasbourgi precedensei valóban egybevágóknak, sőt megfelelnek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és az Európai Szociális Chartában foglaltaknak is. Az Alkotmánybíróság tíz éve kimondta, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának felfogása a magyar joggyakorlatot alakítja és kötelezi [18/2004. (V. 25.) AB határozat, ABH 2004, 303, 306.]

Munkaügyi peremben tehát az eljáró bíróságok azzal a helyzettel szembesültek, hogy a jelen esetben a pozitív magyar jog ellentétes a vonatkozó nemzetközi jogi [az Alaptörvény Q) cikke és az Alaptörvény negyedik módosítása óta a Záró és vegyes rendelkezések 8. pontjában újra megerősített *pacta sunt servanda* elvével] és az Európai Unió jogrendszerének alapelveivel [az Alaptörvény E) cikke értelmében] is.

Ráadásul az a strasbourgi és a luxemburgi bírósági gyakorlat fényében sem egyeztethető össze azokkal.

Véleményem szerint az ügyemben eljáró bíróságok jogalkalmazóként alkotmányos kötelezettségüket az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése és B) cikk (1) bekezdése szerint akkor tudták volna teljesíteni, ha a törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel ellentétes azonos vagy alacsonyabb szintű magyar jogszabályt a jogalkalmazás során annak figyelembevételével értelmezik, ennek során pedig – észlelve a hivatkozott rendelkezés Alaptörvénybe és nemzetközi szerződésbe ütközését – akár hivatalból is (!) kezdeményezniük kellett volna alkalmazásának kizárását az Abtv. 32. § (2) bekezdése alapján.

A 98%-os különadó vonatkozásában született AB döntés, és a jelen eljárásban is irányadó tényállás között *eljárásjogi szempontból teljes azonosság fedezhető fel*:

- Adott egy nemzeti tagállami jogszabály, amelyről több magyar állampolgár is azt állítja, hogy jogellenes és európai uniós jogelveket, valamint nemzetközi szerződésben is vállalt alapjogokat sért,
- az adott jogszabályt időközben módosítják/hatályon kívül helyezik, azonban az ezt megelőzően keletkezett jogviszonyokban azt alkalmaznia kell(ene) az ügyekben eljáró bíróságoknak,
- az adott jogszabály kapcsán a strasbourgi emberi jogi bíróság több esetben is megállapítja az EJEE-be ütközést és Magyarországot kártérítés megfizetésére kötelezi.

Az Alkotmánybíróság a jogbiztonság elvére hivatkozva hagyta hatályban a Kjt. 8. § (1) bekezdés b) pontját, ugyanakkor III/1499/2013. sz. határozatában szintén többek között a jogbiztonság elvére hivatkozva mondta ki egy nemzetközi szerződésekbe ütköző törvény visszamenőleges hatályú általános alkalmazási tilalmát is.

Tekintettel arra, hogy az EJEB-nak eddig meghozott mindkét ítélete megállapította EJEE hivatkozott rendelkezése megsértését, továbbá ezt az EJEB előtt a Magyar Állam képviselői is elismerték az nemzetközi bíróság eljárása során, így az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései véleményem szerint nem teszik lehetővé Magyarország által ratifikált és a belső jog részévé transzformált nemzetközi szerződésekbe ütköző, továbbá Alaptörvény ellenes jogszabályi rendelkezések nemzeti bíróság által velem szemben történő alkalmazását.

Az előzőekben kifejtetteket összefoglalva kérem, hogy az alkotmányjogi panaszomban valamint a jelen hiánypótlásban foglaltakat elbírálvá az Alkotmánybíróság folytassa le a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény (Kjt.) már nem hatályos 8. § (1) bekezdés b) pontja Alaptörvénnyel való összhangjának, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatát

valamint jelen ügyében történő alkalmazhatóságának vizsgálatát. Indítványozom, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a alapügyben hozott bírói döntések az Alaptörvényben biztosított alapjogaimat sértik, azok nemzetközi szerződésbe ütköznek, az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseinek téves értelmezésén alapulnak; és mindezekre tekintettel semmisítse meg azokat.

Budapest, 2014. november 9.

